

Les dones del Prat i la repressió franquista

DD.AA.

Ed. Ajuntament del Prat de Llobregat

El Prat de Llobregat, 2006

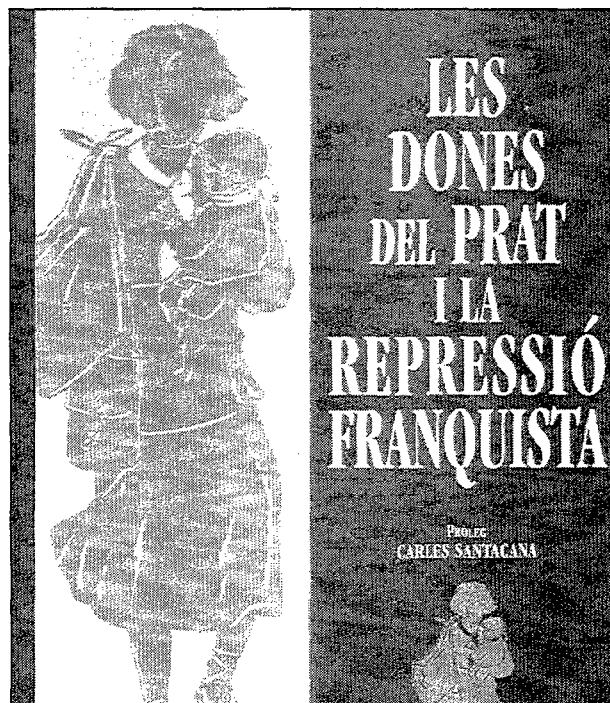
ESTHER HACHUEL

La publicació s'emmarca en una línia que afortunadament va guanyant terreny i que pretén rescatar de l'oblit i donar a conèixer les vivències d'aquelles persones anònimes, pertanyents a les classes populars, que van destacar per la seva lluita a favor dels drets i la democràcia i que, conseqüentment, van patir la repressió franquista en qualsevol de les seves facetes.

Publicat dins la "Col·lecció de Textos Locals", que l'any 2002 va encetar l'Ajuntament del Prat, el llibre planteja un recorregut per la repressió que, durant l'etapa més dura del franquisme (1939-1952), van patir les dones d'aquest municipi baixllobregatí. En paraules dels seus autors, el llibre pretén "recollir les històries d'algunes de les dones que vivien al Prat... i que van patir la repressió. Hem volgut explicar les seves vivències..." (pàg. 13).

La recerca s'ha fonamentat en les aportacions personals de testimonis i en la consulta dels fons documentals de diferents arxius de Catalunya.

Més enllà de la seva organització en capítols, el llibre s'estructura a partir del tractament de sis àmbits que permeten veure les diverses formes de repressió que

va fer recaure el franquisme sobre les dones: l'exili, els camps nazis, les presons, els afusellaments, les depuracions i la vida quotidiana.

Destaca el fet que les narracions que ens ofereixen les testimonis no han estat utilitzades únicament per contrastar les diferents hipòtesis o il·lustrar allò que diuen els documents. No han estat "esmicolades" per donar "color" o realisme al monòton discurs cien-

tífic. Ans al contrari, aquestes narracions conformen capítols sencers explicats en primera persona. Només cal veure la llista d'autores i autors i fer una ullada a la publicació per veure que algunes d'elles són de fet les protagonistes de la història que es narra i s'investiga. És el cas de l'apartat dedicat a l'exili, que encapçala el llibre, i que és íntegrament narrat per dones víctimes de l'exili en aquell tristament famós febrer del 39.

L'apartat dels pratencs als camps nazis parteix d'una contextualització en el panorama europeu i ens endinsa en els fragments d'història dels pratencs que van ser traslladats als camps nazis, així com en la sort que van córrer les seves famílies, dones i infants, a continuació.

Els capítols dedicats a les presons s'estructuren segons

si es tracta de preses polítiques o de preses per delictes menors (petits furt, estraperlo, etc.), entenent que aquests són també "un reflex de la societat" (pàg. 169). En aquest darrer àmbit es dedica un apartat prou extens a la detenció massiva més gran ocorreguda al Prat: el cas de la Colònia Americana.

El capítol que ressegueix els afusellaments ho fa a través del testimoni de quatre dones, familiars molt properes (tres d'elles són filles i l'altre és una neboda) d'alguns dels presos afusellats al Camp de la Bota entre el 1939 i el 1943.

Les depuracions s'analitzen partint d'una referència contextual a la resta de Catalunya i a través de la documentació de l'Arxiu Municipal, que no sempre resulta tan reveladora ni exempta de contradiccions com es voldria. No obstant això, s'aporten dades de molta vàlua de processos de depuracions a dones en

el sector de la docència escolar i del personal sanitari.

Finalment mereix atenció el capítol dedicat a la vida quotidiana de les dones sota el franquisme. Una frase de Marga Gómez Inglada a la pàgina 254 de la publicació sintetitza el que va representar per a les dones la dictadura franquista: "Si bé les dones van quedar en una situació d'inferioritat legal, equiparable a la dels menors d'edat, no era així pel que feia a l'aplicació de les mesures repressives".

El llibre, prologat per Carles Santacana, es completa amb un recull de fotografies que incrementen la capacitat evocadora que ja té de per si la publicació. Tot plegat ens posa davant d'una obra que, ben segur, es convertirà en un punt de referència per a les moltes recerques que s'estan portant a terme a la comarca i, més enllà, en el marc del "Memorial democràtic de Catalunya".